

Lezen

Elk thema van Alfataal bevat het onderdeel *Ik lees*. Er zijn drie verhaaltjes, voor Alfa A-, Alfa B- en Alfa C-leerlingen, met oplopende moeilijkheidsgraad in onderwerp, woordkeus, zinslengte en tekstlengte.

Een enkele keer zitten er ook nieuwe woorden in de verhaaltjes. Deze zijn bedoeld om de leerling om te leren gaan met onbekende informatie in een tekst. Soms bevat een verhaaltje ook een prikkelende gedachte of vraag. Dit biedt aanknopingspunten om over de tekst in gesprek te gaan.

De didactische uitgangspunten van het onderdeel *Ik lees* zijn:

- Luisteren voor lezen: door eerst meerdere keren naar een verhaaltje te luisteren wordt het gemakkelijker te begrijpen wat er staat. De woorden en strekking zijn dan al enigszins bekend. Bovendien is dan al bekend hoe een woord wordt uitgesproken, wat het lezen vergemakkelijkt en wat ook helpt bij een goede uitspraak.
- Leesteksten moeten interessant, relevant en passend zijn. De teksten kunnen interessant zijn door het onderwerp en de vormgeving, relevant doordat de leerling iets heeft aan de inhoud, en passend doordat de tekst niet te moeilijk is. Dat wil zeggen: de inhoud en woorden zijn grotendeels bekend.
- Veel lezen is belangrijk: kilometers maken.
- Interesse voor lezen opwekken is belangrijk, zodat leerlingen grage lezers worden, die hebben ervaren dat lezen leuk kan zijn, en dat je het voor je ontspanning kan doen.
- Herhaling is belangrijk: door aan het eind van een thema de tekstjes te lezen herhalen de leerlingen nog eens enkele woorden en zinnen uit het thema.
- Spreken na lezen: de leerlingen worden uitgedaagd de informatie uit het verhaal nog eens te herhalen op een productieve manier door met elkaar in gesprek te gaan over de tekstjes. Ook is er ruimte met elkaar te spreken over het gevoel dat de tekst opgeroepen kan hebben.

Lezen in rondes

De opdrachten bij het onderdeel *Ik lees* zijn geformuleerd in drie rondes.

- **Ronde 1:** De docent leest de tekstjes voor en de leerlingen luisteren.
- **Ronde 2:** De leerlingen lezen de tekst(en), zelfstandig, in duo's of onder begeleiding van de docent. Snelle leerlingen kunnen de tekstjes ook al lezen als ze eerder klaar zijn met oefeningen in de les en lezen nu opnieuw, of doen een schrijfoefening met de teksten. In de teksten zijn enkele woorden vet gemaakt. Zeer beginnende lezers kunnen alleen deze dikgedrukte woorden lezen, al dan niet onder begeleiding van de docent. Snelle lezers kunnen een extra taak doen na het lezen, zoals het verhaal (uit het hoofd) overschrijven.
- **Ronde 3:** De leerlingen verwerken de inhoud van de tekstjes actief. Hiervoor kan een van onderstaande verwerkingsopdrachten worden gekozen, door de docent of door de leerlingen.

Verwerkingsopdrachten Lezen

- **Vertel over je tekst.** Verdeel de leerlingen in groepjes van drie, van verschillend niveau (A, B, C). Elke leerling vertelt aan de groepsgenoten waar zijn tekstje over ging.
- **Zoek de woorden.** Laat de leerlingen bepaalde woorden uit een tekst bij elkaar opschrijven/overschrijven. Bijvoorbeeld: alle woorden die beginnen met een 'b'. Alle woorden van drie letters. Alle woorden die een ding zijn. De drie mooiste woorden. Het langste woord. Etc.
- **Bedenk een vraag.** De leerlingen bedenken stellen een vraag bij de tekst. Bijvoorbeeld *Over wie gaat de tekst?* of *Wat doet de jongen in het verhaal?* Ze kunnen deze vraag stellen aan een klasgenoot die hetzelfde tekstje heeft gelezen. De klasgenoot beantwoordt de vraag.

- **Vertel:** hoe gaat het verder? Stel vragen aan de leerlingen: wat gebeurt er hierna? De leerlingen denken, eventueel in twee- of drietallen, na over het vervolg van het tekstje en vertellen hoe het verhaal verder gaat.
- **Bedenk een antwoord.** In sommige tekstjes wordt een vraag gesteld, bijvoorbeeld in de tekst voor Alfa C in het thema *Mijn toekomst*. Laat de leerlingen een antwoord bedenken bij deze vraag en bespreek de antwoorden daarna klassikaal.
- **Geef je mening.** Laat leerlingen bedenken en zeggen wat ze vinden van het verhaal. Bied zo nodig eerst woorden die een mening of gevoel uitdrukken aan.
- **Schrijf een zin.** De leerlingen schrijven een zin op die bij de tekst past. Schrijf voorbeeldzinnen op het bord, zoals *Ik vind het verhaal leuk/grappig/stom* etc. of *Het verhaal gaat over voetbal*.
- **Maak een tekening.** Laat leerlingen een tekening maken bij het verhaal, of een collage. Stimuleer de leerlingen ook tekst te gebruiken in hun tekening.
- **Maak een filmpje of vlog.** Laat leerlingen het verhaaltje verbeelden in bewegend beeld en tonen aan de groep.